1480 1890 ՄԱՅԻՍ 4 ՀՈՒՄԱՍ 1307 ՌԱՄԱԶԱՆ 28 ԱԼԹԸՆՃԸ ՄԷՆԷ

20 ԲԱՐԱ

ՀԱՐԻՏԷԻ ՇԱՐԳԻՅԷ

20 ԲԱՐԱ

ԲՈԼԻԹԻԳԻՅԷ ՄԻԼԻՅԷ ԹԻՒՃՃԱՐԻՅԷ ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ ՎԷ ԻԼՄԻՅԷ

ԱՊՈՆԷ ԳԻՆԸԱԼԱՐԸ

	12 ԱՌԷՏ	6 ԱՌԷՏ	3 ԱՌԷՏ
ՍԱՄԱՊՈԼ	140 ՂՐ·	70 ՂՐ·	40 ՂՐ·
ԹԱՇՐԱ	200 »	100 »	

Մէջհասիէ 20 ղրուշտան

{صاحب امتياز: جيوەلكيان}

ԵԷՎՄԻ ԿԱԶԷԹԱ

جريدهٔ شرقيه

ԼԹ ԳԻՆԸԱԼԱՐԸ

Պ. Շինեն սահիպէ՝ ղրշ· 8
Թէ 11է 10ք· հս· » 3
Աֆիայա տարի պէնդէր
գուշ օլունմագ վէ աէրէ
[illegible] հրազ իտաէ օլունմայա-
ճագ տարի։

Խմբագրատան, Սամսպոլոյա Գապը Ալի ճատտէսինէ նումէրո 20 Ճիվէլէկեան մամլագասրնտա տրը։ Քէնտիսինէ մէվտատ հազ գրնտա կազէթանըն սահիպ վէ մէսուլ
ՏԻԳՐԱՆ ՃԻՎԷԼԷԿԵԱՆ միւրաճաաթ օլունա։

ԿԻՒՆԼԻՒՔ ՀԱՎԱՏԻՍ

Ֆիլիպէաէն եաղրլորղնա կէօրէ, շէհրը մէգքիւր պէյէտիյէ իտարէսի՝ էվվէլքի կիւն բրէնս Ֆէրտինանտա իքրամէն Բօտոպ տաղրնտա Գէլլաթիթրա նամ դարիյէտ 100 քիշիլիք պիր գիլոֆէթ քէշլիտէ էյլէմիշ տիր։

Բուսի մայիսին 14ինճու կիւնու եամպօլը—Գուրկազ շրմէնտրքէր խաթթրնրն քիշտա բէսմինտէ հաղրը պուլնճագ օլան բրէնս Ֆէրտինանտ իլէ հէյէթը վիրքէլար վէ սաիր տավէթլիլէրի Սօֆիատան Գուրկազա կէօթիւրէճէք գաթարլարրն սուրէթը թէրթիպինէ մուավէնէթ իթմէք իչին, Ճարգ շրմէնտրքէրէրի գուշբանեաարնրն Ֆիլիպէ գօմիսէրի Մ· Գոլարօֆ՝ կէչէն սալը կիւնու Սօֆիայա կէթմիշ տիր։

Միւհթէմէսի Ամէրիգատա թէպատի էճնէպիէնին ասարը էտէպէ յէ վէ սէնարիյէտ հազգը թասարրուֆը թաստիգ օլընմասընա տաիր վազը օլան պիր թէքլիֆի՝ տէվլէթը միւշարէլէյհանրն Մէճլիսը մէպուսա նրկէյէնտէ բէտտ իթմիշ իսէտ, պու գարարրն իթթիխազ օլընտրը կիւն ազամի մէճլիս մրգտարը քեֆֆի հազրը պուլընմասրզընտան, կէլէճէք պիր իթթիխատէ պու մէսէլէնին եէնիտէն թահթը թէզէքքիւրէ պլընճաղը վէ պունա պիր հիւսնիւ նէթիճէ վերիլէճէկի ումուտէն մէմուլ օլընմագտա տրը։

— —

Բէսմի պիր սթաթիսթիգէ նազարէն, Ինկիլիթէրա մատէնէլէրինտէ ճէման 625,229 ամէլէ իսթիխտամ օլունուպ, պունլարրն 5777 նուֆուսը գատրն տրը։ Ամէլէի մէրգումէնին էքսէրի քէսմիւրը մատէնէլէրինտէ չալըշմագտա տրը։ Կէչէն սէնէ իսրաճ օլընան մատէն քէսմիւրիւ՝ 176 միլեոն թենէլէթ օրա պալիղ օլմուշ տրը։

Սէնէի սապրգատա Ինկիլթէրա մատէնէլէրինտէ վուգու պուլան գազալարտան 1128 քիշի թէլէֆ օլմուշ տրը։

Մըսրրտա քէնտի միլլէթտաշլարընտան պիրինին 25,000 ֆր· բարասընը չալըպ, քէնտիսինէ Իրան թէպատասը սրբեթմէնը վերէրէք Բօրսայի տէ ֆիրար իթմիշ օլան պիր Եահուտի՝ պու տէֆա չէհրը մէգքիւրտէ զապրթա թարաֆընտան տէրտէսթ օլընմըշ տրը։

Սէվտոթօրոլ թէրսանէսինտէն պիր խալը կիւլէ վէ գումդարա սրրգաթ իտիլտիկի ախիրէն քէշի օլընմըշ, վէ պու խուսուս չէհրը մէգքիւր մէհամֆիլը ասքէրիյէսինի տիւչարը հայրէթ իթմիշ տիր։ Պու սրրգաթընը ֆախի՝ ամէլէտէն պիրի օլուպ, օսայէտ քիւլիյէթլի սէրվէթէ մալիք օլմըշ, վէ էլեէվէ պէօիւբ պիր ֆապրիգատա սահիպ պուլունմըշ տրը։ Բօլիս՝ մէգքիւր ֆապրիգատա պու քէրրէ իւզէրլէրինտէ տէվլէթին ալամէթի պուլընան պիր խալը կիւլէ վէ գումդարա պուլտրղընտան, իշ մէյեանա չրգմըշ տրը։ Ֆիրը սրրգաթտա զապրթանտան պիր խալլիսինին տախի մէտիալի օլուպ, 2 սէնէ էվվէլ թէրսանէ անպարլարընտան պիրինին եանմասը վէ Թօբճը զապրթանընտան պիրինին գամլ ու իտամը տախի պու սարիգ գումբանեասընրն էսէրի օլտրղը զանն իտիլիյօր։

Մէրգում ամէլէյի զէնկին իտէճէք գատար քիւլիյէթլի կիւլէ վէ գումդարարրն թէրսանէտէն նէ սուրէթլէ նագլ իտիլտիկի հէնուզ անլաշըլմամըշ օլուպ, օլ պապտէ հիւքիւմէթճէ թահգիգաթա իպթիտար օլընմըշ տրը։

ԹԷԼԷԿՐԱՖ

(Ազատ ը Դոնորդինոբ)

ՊՈՒ ԿԻԻՆՔԻ

Բօսա 14 մայիս

Մէճլիսը մէպուսանտա խարիճիէ ասքէրլէթի պիւտճէսինին միւգաբէ բէսի մինասպէթիլէ բէխսը վիքէլա Մ· Գրիսբի՝ գապիտէնէ օնրն սուլհճուանէ բօյիթիգասը հագգընտա պունտան ագտէմքի պէյանա թրնը թէճտիտ իլէ պէբապէր, գապինէթօ թարաֆընտան իթթիխազ օլընան խարիճի բօյիթիգանրն ճէնկճուանէ օլմայրպ սուլհճուանէ իտուկնի, վէ Իթալիանրն քէնտի միւթթէֆիգլէրիյէ ագտ իթտիկի ահտնամէէը թէաբրուզի օլմայրպ թէատֆիի օյտուղրնը պէյան իթմիշ վէ չէօյլճէճ մէգալէսինէ տէվամ իթմիշ տիր։

«Իւչ տէվլէթ իթթիֆագրնրն Իթթալիայը սիսհլանմաղա սէվգ իթտիկի իտտասասը տօղրու տէյիլ տիր։ Գուվվէի ասքէրիյէմիզին թէգեիտի վէ իսթիհքեամաթը ճէտիտէնին ինշասը՝ տիվէլը սաիրէյէ մաղարբաթ վէրմէք մագսէտինէ միւպթէնէի օլմայրպ, հուտուտրմրզը վէ մէմլէքէթին իսթիֆալրընը միւտաֆասա միւսթէնէտ տիր։ Աֆրիգայա կէլին ճէ, հիւքիւմէթ՝ միւսթէմիքեաթը հազրբէսինի արթրրսագ նիյէթինտէ տէյիլ տիր։ Հիչ պիր չէյտէն վէ էգճիւմէ Իթալիա իլէ Ինկիլթէրա պէյնինտէ մէվճուտ օլան իթթիֆագը թամամն իխլալընտան գօրգամաղ մահալ եօգ տրը։»

Մ· Գրիսբի՝ Մէճլիսը մէպուսանրն կէճէ իճթիմաղտա, Պագան մէսէլէսինտէն տախի պահս էյլէմիշ տիր։

Բօսա 15 մայիս

Մէճլիսը մէպուսան՝ 67 բէյէ գարշը 179 բէյ իլէ խարիճիէ նէգարէթի պիւտժէսինի գապուլ իթմիշ տիր։

Բարիզ 15 մայիս

Շույու պուլան պիր հավատիսէ կէօրէ, բէխսը ճիւմհուր՝ մայիս 21 տէն էվվէլ տիւգ տ'Օրլէանրն աֆվ նամէսինի իմզայաճագ մրշ։

Ֆէրօնիսպէրկ 15 մայիս

Իմբէրթաօր կիւեսմ՝ Շարգի Բրրուսիա էյալէթինին ռիֆաշ ու սաատէթի աշգրնա իտարէի ագտաշ իտուպ, էյալէթը մէգքիւրէնին մուհաֆազա վարանա մեճպուր օլմամասընը թէմէնին իթմիշ, վէ լաքին լիւզումը թագտիրտէ էյալէթը մէգքիւրէնին՝ 1870 սէնէսինտէքի կիպի քէմալը մէմանէթլէ իլֆի վազիֆէ իտէճէկլէնէ էմին օլտուղընը պէյան էյլէմիշ տիր։

Պէլկրատ 15 մայիս

Բուսանիա թուզ բէժիսի՝ այնը Մաճառիսթանրն թէբլիֆինի տէրմիյան իթմիշ օլտրղընտան, Սրպիայա թուզ իթասը իսթիյազը՝ Բուսանիայա թէրգ օլընմըշ տրը։

Բարիզ 15 մայիս

Տախիրիյէ նազրրը Մ· Գոնսթան՝ ամէլէնին էբէյիճէ սէնէլէր չալըշտրգալարընտան օսնրզա վէ եախօտ խասթարգա վէ սագաթլրգալարա տիւչար օլմայրը իւզէրինէ թէգաիւտլիք մասրնա իսթիհգազլարընը թէէմին իթմէք իւզրէ պիր գանուն լայիհասը հազբրլայօր։ Պու լայիհա մուճիպինճէ, ամէլէ՝ հիւքիւմէթ թարաֆընտան իանէի նագտիրէ ախդ իտէն մուավէնէթը միւթէգապիլէ (իրբրանպաստ) շիրքէթլէրինէ թագսիթ թագսիթ ագչէլէր թէսլիմ իտէպիլէճէքլէր տիր։

Պէրլին 15 մայիս

Բէյլյշթակ մէճլիսինտէ լայիհայի ասքէրիյէ հագգընտա միւպահասա ճէրէյան իտուպ, հարպիյէ նազրրը Մ· Վէրտի տիւ Էէրնուա՝ գօմիսիօնը մախսուսրնտաքի միւզաքէրէի խուսուսիյէ թէվֆիկը մուամէլէ իտէրէք, տիւվէլը սաիրէյէ միւթէսավի պիր հալտէ պուլունագ լազմ կէլտիկինի պէյան իթմիշ տիր։ Մարէշալ Մոլթքէ՝ տիւվէլը էճնէպիյէնին պիճիւմէ թէէմնամը սուլհրէվերանէսինէ բաղմէն թէէմինը հալ վէ մուհաֆազա չարէսինէ պագմագ լազմ կէլտիկինի, վէ քէնտի զանընճա պիճիւմէ հիւքիւմէթլէրին սուլհ բէրվէր օվալարրյա պէրապէր հէր քէսին պինէ ֆա քէնտինտէ էճիյէթը հալ պուլապիլէճէկինի, վէ օրտունրն թէնսիգաթը՝ եօլընտա օլուպ հարպա հազրը վէ միւհէյյա պուլունրլտրգճա տիւվէլը սաիրէնին տախի մուհաֆազա սուլհա մէյյալ օլաճագլարրնը, վէ հարպ իչին չօգ ագչէ լազմ օլուպ, լաքին էն բարլագ հալին պիչ՝ տիւշմանը մէմլէքէթէ հիճուում ու թէարրուզատան մէն իսէմէյլեճէկինի պէյան էյլէմիշ տիր։

Թէրագգրբէրվէրան ֆրգասընտան Մ· Բիսմարք՝ Ֆրանսատաքի կիպի ասքէրլիք միւտտէթինին իքի սէնէ օվմասրնը թալէպ իտուպ, միւտտէթը մէգքիւրէնին թէնզիլ սէսէլէսի՝ պիղղաթ Բէյլյշթակ մէճլիսի թարաֆընտան հալլ օլընմագ լազմ կէլտիկինի պէյան իթմիշ տիր։

Հարպիյէ նազրրը՝ օրտունրն թէնսիգաթը միւքէմմէլ վէ գաթի օլորղընը հիւքիւմէթին հիչ պիր վագթ սէօյլէմմիշ իտտիկինի պէյան իթմիշ տիր։

Դաթօլիք ֆրգասը բուէսասընտան Մ· Վինտհօրսթ՝ ասքէրլիք միւտտէթինին թէնզիլի սէսէլէսինին թէտգիգինէ վէ սուլհ վագթընտա գուվվէի միւսէլլահանրն մրգտարընը թասյինէ մէմուրէն 28 աղատէն միւրէքքէպ պիր գօմիսիօն նասպ օլունմասընը թէբլիֆ իթմիշ տիր։

Հարպիյէ նազրրը Մ· Վէրտի տիւ Էէրնուա՝ Մ· Վինտհօրսթա ճէվապէն, իթթիհատը Ալէմանիա հիւքիւմէթէրինին՝ օրտու թէնսիգաթընա թէչէպիլս իթմտիքլէրինի, վէ ասքէրլիք միւտտէթինին իքի սէնէ օվմասը մէսէլէսինի միւզաքէրէ իտէ բէք պէբէմէք լազմ կէլտիկինի, չինէքի չիմտի միւտտէթը մէգքիւրէնին թէնզիլի գապրլ օլամաճաղընը պէյան իթմիշ տիր։

Սոֆիա 15 մայիս

Բանիցա մուհաքէմէսինէ մէմուր տիվանը հարպ՝ պու սապահ սաաթ 9տա բիյատէ Ալճճի ալայրընը գըլլասընտա բէխսը սանի պինպաշը Մանտրվպէրինին թահթը բիյասէթինտէ թէքլիֆ ագտը իճթիմա իթմիշտիր։ Բէք չօգ եճալի հազրը պուլընմամըշ տրը, իճթիմալ քի պու կիւն մուհաքէմէյէ պաշլանաճաղընը հէր քէս պիլմէտիկինտէն պէօյլ օվուշ տրը։ Միւտտահի ումումի միւլազիմ Մարգօֆրն թէբլիֆի իւզէրինէ տիվանը հարպ աղալարը՝ ուսուլը ասքէրի իւզրէ եէմին բէսմին իճրա իթմիշլէր տիր։ Պատէհու բէխսը տիվան՝ մազնունլարը պիրբէր պիրբէր չաղըրմըշ վէ էն էվվէլ Բանիցա տուխուլ իթմիշ տիր։

Միւտտաֆասընը տէրէօհտ իտէն ավագաթլար քիմ օլտրղը՝ Բանիցայա սիւվալ օլընտրգտա, Բանիցա՝ տահա տիւն ագշամ պիր ավագաթ գապուլ իտեպիլիշ օլտրղընը պէյան իթմիշ տիր։ Պիր չօգ ավագաթլար՝ հէնուզ տիւն վէքիլ թային օլընտրգլարընտան, էվվագը թէտգիգ իթմէյէ վագթլարը օլամամըշ տրը։ գունլար՝ մուհաքէմէյինին սէքիզ կիւն թէէխիրինի թալէպ իտիյօրլար, զիրա խուսուսիյէ պինպաշը Սարունօֆ նամ եէնի չահիտ՝ հէնուզ տիւն չաղրըմըշ տրը։ Պու Նօպթա հագգընտաքի ահքեամը գանունիյէ միւզաքէրէ օլընտրգտան սօնրա, միւտտահի ումումի՝ իչ կիւնէ թէէխիր օլմասընը թէբլիֆ իթմիշ տիր։ Հարիքիէ՝ միւզաքէրէ օտասրնա չէքիլիպ, մայիսին 8/20սինտէ մուհաքէմէյէ եէնիտէն պէտ օլունմասընա գարար վերմիշլէր տիր։ Բուս թէպասյունան Գալուպգօֆ՝ Պուլկարիսանընը էյիճէ պիլմէտիկինի պէյան իթմիշ օլտուղընտան, մահքէմէ՝ պիր թէրճէման նասպ իթմիշ վէ պու թէրճէման՝ եէմին բէսմինի իրֆա էյլէմիշ տիր։ Ալէմանիա ժէնէրալ գօնսօլթօսընը թէրճէմանը՝ մուհաքէմէնին Գալուպգօֆա ախտ օլան գրսմընը տիրնէմէք իչին մահքէմէտ հազրը պուլընմըշ տրը։ Ինկիլթէրա, Աւսթրիա-Մաճառիսթան, Իթալիա, Բուսանիա վէ Եունան բօյիթիգա մէմուրլարընը թէրճէման լարը վէ պիր խալլի կազէթաճըլար տախի հազրը պուլընմըշլար տրը։

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

—Մայիսի Խազինէի ճէլիլէսինտէն էվվէլճէ էյթամ սանտղլարընտան իսթիղրաղ օլընան մէպալիղին ֆախիշլէրի՝ էսհամ հագգընտա իթթիխազ օլընան գարարը ախիրտէն իսթինա իտիտիկի վէ իրատէի Սէնիյէի հազրէթը Բասիշահի տախի օլմերքհտէ չէրէֆսուտուր պուլրըլտարը հալտէ, իսթիգրազաթը մէզքիւրէաէն՝ ագրլպալիղ օլանլարա ա իտ ֆախիշլէրին՝ գարարը մէգքիւրէ թէվֆիգէն թէսվիյէսի Խազինէի միւշարէյէհճաա թասավվուր օլընտրը՝ մէսմուր ալի պուլրըլմասըյա, ինչպու ֆախիշլէրին տախի ագրլպալիղ օլմայան էյթամ միւսթագրէդաթը ֆախիշլէրի կիպի քեմաբեան թէսվիյէ օլընմագ իւզրէ եարընքի ճումաա էրթէսի կիւնիւ լիւզումը մրգտարը ագչէնին Պապը վալի Ֆէթվաբէնահիյէ իրսալրյա, ասհապընա իթթասը զրմընտա չէրէֆսատրը օլան իրատէի մէրհամէթ իֆատէի հազրէթը Խիլաֆէթբէնահի՝ Մապէյնը հիւմայունը ճէնապը Միւիւքեանէ պաշ քիմատէթը ճէլիլէսինտէն լարմ կէլէն մագամաթա թէպլիղ գրլընմըշ տրը։

—Տիւնքի Սէրվէնտէ օգունմըշ տրը։

«700 քիսսուր պին զրչլրգ պիր սէրկիսին Խարինէի Մալիյէտէն գլյընտան տօլայը իբի սէնտէտն պէրու տէվարրը հիւքիւմէթտէ իճրաթամգիգաթ իտիրէրէք մէսուլիյէթին քեֆֆիֆէսի՝ մէմուրինը Մալիյէտէն պիր զաթ թահմիլ իտիմիշ իքէն, պու քէրրէ թահգիգաթը ամիգա սայէսինտէ իչտէ զիմմտպալ պուլընան սահր մազնունլարրն մէյտանա չըգարրլմագ իւզրէ օլտրգլարը իչինտիմիշ տիր։»

—Տուլունը Ումումիյէ իտարէսի թարաֆրնտան կէչէն սալը կիւնիւ Մալիյէ նէզարէթինէ իգրաղ օլընան 40000 լիրաի Օսմանլրնն պաչգա, Պանգր Օսմանի թարաֆրնտան տախ թէպտիլը տուլուն իսթիգրազընա մահտուպէն նէզարէթը միւշարէյէ-հայա տահա քիլլիյէթլի պիր մէպլաղ իթա օլընաճաղընը ՄէՀրեր եաղ.յօր։

—Սատրազամ հազրէթլէրինին մախտուսը Մէարիֆ նէզարէթի մէքթուպճրսը Սուպհի պէյ հազրէթլէրինին 2 տաչրնտա պուլունան քէրինմէսի տուն վէֆաթ իթմիշ տիր։

—Սագսոնիա վէլիհահտը բրէնս Ֆրէտերիգ Օկիսթէ իքրամէն տիւն ագշամ Աւսթրիա սէֆարէթխանէսինտէ պիր գիյաֆէթ քէշլիտէ օլընմըշ տրը։

Եաղտրղըմըզ վէճճէյէ բրէնսը միւշարէյէ՝ եարընը Տէրսաատէթտէն Գարէբէթ իտուպ, էվվէլա Գուգրէյէ կիտճէճէք, վէ Բուսանիա վէլիահտը օլուպ քէնտի ամուճազատէսի օլան բրէնս Ֆէրտինանտ տր Հօհէնցօլլէրն իլէ միւլագաթ իտէճէք տիր։

—Իթալիա գրալցասընրն պիրատէրի օլուպ Իթալիանրն Պահրը Սէֆիտ տօնանմասը գօմանտանը պուլընան բրէնս Թօմազո տր Սավուա՝ պու քէրրէ Մարեուէլը Նամ տվիզօ վարօրնա բաքիպ օլտրղը, վէ Լէբանը՝ վէ Տէվլէ Նամ զրհրլրլար՝ մայէթինտէ պուլընտրղը հալտէ Բիրէտէն Սէլանիյէ միւսալէլի իթմիշ օլուպ, կէչէն կիւն եաղտրղըմըզ վէճճէյէ բրէնսը միւշարէյէլէ՝ բաղտր էրթէսի կիւնիւ մէզքիւր ավիզ վարօրրյա Տէրսաատէթէ կէլէճէք վէ մէզքիւր ղրհրլրլար Զանգ գալէյէ գատար պիրլիքտէ կէլիպ, օրտտա բրէնսին Տէրսաատէթտէն ավտէթինէ պէքլէյէճէքլէր տիր։

—Ագսէբայ հարիգզէտէկեանը իչիւն տախի իանէ ճէմ վէ թէվզի իտէճէք օլան իանէի հիճազիյէ գօմիսիօնը՝ տիւն Ալիյէ նազրրը Բիզա բաչա հազրէթլէրինին թահթը բրիասէթինտէ օլարագ ագտը իճթիմա իթմիշ տիր։ Հարիգզէտէկեան իանէ պիլէթլէրինին պու կիւնլէրտէ թէվզիհինէ պաչանաճագ տրը։

Պապը Սէրասքէրիտտ թէչէբիւլ իանէի ասքէրի գօմիսիօնը տախ տիւն պիլճթիմա, հարիգզէտէկեանտան ասքէրիյէ մէնսուպ օլանլարա վերիլէճէք իանէ հագգընտա միւգաքէրաթտա պուլընմըշ տրը։

—Ինկիլթէրա ամիրալլարընտան Սըր ճօհն Է· Գոմէրէյ՝ տիւն Լօնտրատան Տէրսաատէթէ կէլմիշ տիր։ Ամիրալը միւշարէյէ՝ մուհարէպէի ախիրտէ Սթամպոլ բիչկեահրնա գատար կէլմիշ օլան Ինկիլիզ տօնանմասընը գօմանտանը իտի։

—Ինկիլթէրա տէվլէթինին Սուրիա ժէնէրալ գօնսօլօսընը թալին գըլընմըշ օլան գամագամ Թրօթբը՝ ախիրէն բիւբիւպինէ թախսիս օլընան պիր Ինկիլիզ հարպ սէֆինէսինէ Պէյրութա միւվասլէթէ իտուպ, Պէյրութի վալիսի Ագիզ վէ Ճէպէլը Լիպանան միւթէսարրֆը Վասա բաշալար հազարաթընը զիյարէթէ իհթիրամաթլա գապուլ օլմընմըշ տրը։

Միւշարէյէհիւմա բաշալար հազարաթը՝ պիր ազ սօնրա գամագամ Թրօթբրա իատէի զիյարէթ իթմիշտիր։

—Մուխթէլիթ Թարիֆաի սրհհիյէ գօմիսիօնը՝ պու քէրրէ Խարիճիէ նէզարէթի տաիրէսինտէ ագտը իճթիմա իլէ իճրաի միւզաքէրէ իթմիշ տիր։

—Տիւն Տախիլիյէ նէզարէթինտէ Ատալիյէ նազրրը Բիզա վէ Էսպագ Մալիյէ նազրրը Զիւհտի բաչալար վէ Տախիլիյէ միւսթէշարը Բատման պէյ վէ մէճլիսը Մալիյէ ազասընտան Սիւլէյման Սուտի էֆ· հազարաթընտան միւրէքքէպ օլարագ պիր գօմիսիօն ինիգատ իտուպ, իճրաի միւզաքէրաթտա պուլընմըշ տրը։

—Մարեշալ Մագ-Մահոնն գանը օլուպ ախիրէն չէհրիմիզէ կէլմիշ օլան Ֆրանսրզ ժէնէրալը գօնթ տր Ֆոմոնա իքրամէն էվվէլքի ագշամ Ֆրանսա սէֆարէթխանէսինտէ պիր զիյաֆէթ քէշլիտէ օլընը, պու զիյաֆէթտէ տիկէր պազը Ֆրանսրզ սէյյահլարը տախի հազրը պուլընմըշ տրը։

—Բուս ասկապը սէրվէթինտէն Մ· Ժան Լօմպարտօ՝ կէչէն բազար կիւնիւ Եէտիգուլէ խարիճինտէ Բումխասթանէսինի զիյարէթէ, միւհթաճը թամիր օլան էօքսիզլանէ իչին 100 լիրա իանէ վէրտիկի կիպի, խասթանէյէ տախի 10 լիրա իթա էյլէմիշ տիր։

ԵԷՏԻ ՄԷԼԻՕՆ ՖՐԱՆԳ ԻՖԲԱՄԻՕԷ ԳԱԶԱՆԱՃԱԳ ՏԸՐ

Պու կիւնքի կազէթամըզրն կինճէ սահիֆէսինտէ նէյշ իթտիկիմիզ չայանը տիգգաթ պիր իլանըն սէրլէվհասը պէր վէճճը պալա տրը։

ԱԶԳԱՅԻՆ

Բաթրիգ Ամեն· Տ· Խորէն Սրբազան հազրէթլէրի տիւն սապահ Բուսէլի հիսարրնտա Ատալիյէ վէ Մէգահիպ նազրրը ճէտտիտ տէվլէթու Բիզա բաչա հազրէթլէրինին գօնագլրընա ազիմէթլէ, մէմուրիյէթը ճէտտուտէլերինի թէպրիք էյլէմիշ տիր։

Բաթրիգխանէ գաբուքհեաար Ֆրէնկեան սատատէթու Աբրահամէֆ՝ պիրտէն պիրէ պիր ֆէնալրդա տիւչար օլտրղընտան, Բաթրիգխանէ լիսանը Թիւրքի քեամիպի Խաչատուրեան րիֆաթլու կարապետ էֆէնտի Բաթրիգը միւչարէլէյհ հազրէթլէրինէ բէֆգաթ իթմիշ տիր։

Վանօրէից խորհուրդ տիւն Բաթրիգխանէտ Խրիմեան Ամեն· Տ· Մկրտիչ Ս· Արքեպիսկոպոսրն Ատենապետութիւնը թահթընտա ագտը իճթիմա իտէրէք, ումում վանքլարա միէպալիգ մուհարէրաթ վէ մէսաիլին գրաաթ վէ միւզաքէրէսիյլէ մէշղուլ օլմուշ տրը։

Ազգ· Երեսփոխան Տօգթ· Վարդապետեան Միհրան էֆ· իլէ Թօգաթլեան Կարապետ էֆ·նին քէրիմէսի Օրիորդ Թագուհի Թօգաթլեանրն նշան բէսմի տիւն Բաթրիգխանէտէ պիր սուրէթը մութանթանէտ իճրա օլընըպ, թարաֆէյնին ագրապա վէ ահիպպասը վէ Տօգթ· Վարդապետեան էֆ·նին պազը բէֆիգլէրի բէսմը մէզքիւրտէ հազրը պուլընմըշտր։

Մուամէլէի լազմէնին խիթամընտա հուզզաբ՝ վէ քիլիսէնէյէ չրգրպ, Բաթրիգ վէքիլի Ասլանեան Գեր· Տ· Ներսէս Ծ· վարդապետ թարաֆընտան մէզքիւր նամզէտլիք բէսմի իւզէրինէ տուվալար օգունմըշ վէ թէմէննիյաթ իճրա իտիլմիշ, վէ հուզզարա թասաղիմաթը լայրգէ վուգու պուլմըշ տրը։

Ղունտան ագտէմ եաղտրղրմրզ վէճճէյէ, Բաղէշ (Պիթլիս) վէ Թլա պիզօն Առաջնորդարանը իչիւն Կրօն· ժողով թարաֆընտան թանզիմ օլընան պէչէր էսամիլի իքի նամզէտ ճէտվէլի՝ թաստիգ օլընմագ իւզրէ պու կիւն Խառն ժողով թագտիմ օլընաճագ տրը։

Մէսմուիմիզ կէօրէ Օրթաօգլու Բաւմ միլլէթինէ մէնսուպէ կէնճ պիր գրզ՝ պու քէրրէ հայաստանեայց Ս· Եկեղեցիսինէ տէխալէթ իտէրէք, տիւնքի կիւն Մայր Եկեղեցիտէ միլլէթիմիզտէն էրզրու�պիր տէլիգանը իլէ ըէսմը իզտիվաճը իճրա օլընմըշ տրը։

Քէզալիք իշիթտիկիմիզ կէօրէ, եահուտի միլլէթինէ մէնսուպէ պիր կէնճ գրզ տախի պու կիւնլէրտէ Բաթրիգխանէյէ միւրաճաաթ իտէրէք Խրիմեանի օլմագ վէ հայաստանեայց Ս· Եկեղեցիսինէ տէխալէթ իմմէք արզուսընը պէյան էյլէմիշ տիր։

Սրուանձտեանց Գեր· Տ· Գարեգին Սրբազան իլէ Մկրտեան Աբժ· Տ· Յովհաննէս աւագ քահանայ վէ Էսայեան Յովհաննէս էֆ· էվլատ վէ ֆամիլեասըյա պէրապէր պու սապահ հայտար Բաշանրն պիրինճի տէմիր եօլ գաթարրնա բաքիպէն Իզմիտէ հարէքէթ իթմիշ օլուպ, օրտտան տա Արմաչա ազիմէթ իտէճէքլէր տիր։

— —

Բուսիանրն Գավգասիա էյալէթինտէ Եուչնին Զբարերգ Նահիյէսի Զարտազը գարիյէսինէն մեշհուր տէմիր թիւճճարը Պ· Մուսայէլ Դ· Շահգեդանեանց՝ պիրէն 80 եաշընտա օլտրղը հալտէ Պագուտա վէֆաթ իթմիշ օլմաղա, չէհրը մէզքիւրտէն Թիֆլիստէքի Նոր-Դարա եաղզլտրղընա կէօրէ, միթէվէֆաթ մուամիլէյ՝ Մկրտիչ նամ մախտուրընա պէրվէճճը աթի պիր վասիյէթ նամէ թէրք իթմիշ տիր։ Շէյտ քի, 1.— Մէմէքէթի պուլընան Զարտագը գարիյէսինտէ պիր քիլիսէ վէ պիր մէքթէպ ինչա իսրէճէք վէ մէքթէպին տախի պիր սուրէթմտէ հիւսնիւ իտարէ վէ մուհաֆազասը իչիւն պանգայա պիր մէպլաղը քեֆֆի վազ օլընաճագ տրը։ 2.— Ս· Էջմիածինտէքի Գէորգեան ճեմարանա 3000 ռուպլի վերիլիպ, պունրն ֆայզը յա Զբարերգ Նահիյէսինտէն պիր ֆագրը չօճուգա՝ քէնտի նամընա մէքթէպը մէզքիւրտէ թահսիլը իյմ իթտիրիլճէք, վէ պու չօճուգ իքմալը թահսիլ իթտիքտէն սօնրա մէզքիւր նահիյէ իւզէրինէ բարազ թագտիս օլընաճագ վէ եախօտ օրատա մուալիմիք իտէճէք տիր։ 3.— Ս· Էջմիածին վանքրնրն թամիր ու թէրմիմի իչիւն 300 ռուպլի թէրք ու թէպէրրու օլընաճագ տրը։ 4.— Պագուտա իրի սընրքիտան միւրէթթէպ (երկդասեան) պիր մէքթէպ ինչաբը իչիւն չէհրը մէզքիւր Մարգասիրական Ընկերութիւնընա 1000 ռուպլի, Պագուտան Ս· Լուսաւորիչ քիլիսէսինէ 200 ռուպլի, չէհրը մէզքիւր Ազգատանոցընա քէպգալիք 200 ռուպլի, վէ երէէ չէհրը մէզքիւրտէ էօքսիզ վէ քիչիչք չօճուգլարրն տար իւչ չէֆգասընա 100ռուպլի իթա օլընաճագ, վէ Պագուտա ֆագիր էրվէնի գըզլարրնրն իդտիվաճընա միգթաղի օլան մէսարիֆէ 1000 ռուպլիլիք պիր մէպլաղրն ֆայզը թախսիս իտիլէճէք տիր։

Միւթէվէֆա Պ· Մուսայէլ Շահգեդանեանցրն վասիյէթ իթտիկի պալատէ մուհարրէր խանաթը նագտիյէի միւխթէլիֆէ՝ 25000 ռուպլիյէ, եանի թագրիպէն 3000 լիրայա պալրղ օլմագտա տրը։

ԹԱՍԱՀԻՀ

Էվվէլքի կիւնքի նիւսխէմիզտէ, Դպրոցասէր Տիկնանց մէքթէպինին զիրէթինի թարիֆ իթտիկիմիզ սըրատա, բիանօ իւզէրինտէ իճրաի թէզանիլաթ իտէն Օրիորդ Արաքսի Գամպէրեանրն մախլէսի սէհվէն Գամպուրեան եաղրլմըշ տրը։

ԿՕՐՏՕՆ ՀՐԱՄԱՆԱՏԱՐԸ

Ղունտան ագտէմ կազէթամըզրն երմէնիճէ թէֆիրկա գրամնա տէրճ օլընան վէ Լիմօնճեան էֆ·նին ասարը գալէմիյէսինտէն պուլընան ԿՕՐՏՕՆ ՀՐԱՄԱՆԱՏԱՐԸ նամ բօման՝ եարընրդ պիր ճիլտ օլարագ քիթապ եարընրդ վագ իտիրիպ, 5 ղրշ· ֆիյաթլա Պաղչէ Գաբուսընտա սուճր Պօղոս վէ Ցակոբ աղալարտա վէ պիլճիմէյէ կազէթա սահիբրընտա վէ պիլճասա մաթպասրզտա ֆիւրուխթ օլընմագտա տրը։

ՀԱՍՈՂՔԻՎՈՒՆ ԿՈՇԵԼ

ԱՐՔԻԼԻՎԻ

ԳԵՂԱՐՎԵՍՏ ԶԵ ՎԻՆՈՍԻ

ԱՐՔԻԼԻՎԻ

ԳԵՂԱՐՎԵՍՏ

Ասաստ Ղարիբ Ղազարոս Լուսաբերեանի՝ Ալիսիսի դպրոցի Լուսաբերեանական Հիմնարկի ղեկավարի՝ Հայ Գրողներ Միութեան անդամ։

Մէքեմթիպը մէգքիւրէտէ պունտան պէօյլէ տէրսլէր հաֆթատա եալընըզ 4 սաաթ Ֆրանսզ լիսանըյլա իթա իտիլիպ, սաիր կիւնլէրտէ թէտրիսաթ հէր Ալէման լիսանըյլա իճրա գըլընաճագ տըր։

Գու գարար Ալզաս-Լօրէն էհալիսինին Ալէմանլաշտիրըլմասընը գօլայ լաշտիրմագ իւզրէ իթթիխազ գըլընմըշ իսիշ։

Ռուսիա թուրուգ ու մէապիր նազրը՝ Վլատիգավգաս իլէ Թիֆլիս արասընտա պիր տէմիր եօլ խաթթընըն ինշասընտա գարար վէրմիշ օլուպ, պու խաթթ՝ Գավգասիանըն իչինտէն կէչէճէք, 180 «վերսթ» ուզունլըզը օլաճագ, 7000 այագ եւիւքսէլիկէ չըգաճագ վէ 30 միլեօն ռուպլի մէսարիֆ կիտէճէք տիր։ Քէզալիք Բէթերպուրկ-Վարշաւա խաթթընը Մոսգուա-Բէթերսպուրկ խաթթընա բապթ իթէք իւզրէ տիկէր պիր խաթթ տախի ինշա օլընաճագ տըր։

Գէրլինտէն եազրլըրընա կէօրէ, լօրա Լօնտոնտէ՝ բրէնս Պիզմարգը Ինկիլթերայա տավէթ իթմիշտիր։ Իմբէրաթօր Կիլհէօմը պիրատէրի բրէնս հէնրի իլէ զէվճէսի՝ մայիս 10սա Տարսշթատա հարէքէթ իտուպ, պունլար էվվէլա հօմպուրկա վէ մուախխէրլէն Ինկիլթերատա Օշպօ նա ազիմէթ իտէճէքլէր վէ օրատա խալլճէճ միւտտէթ գալաճագլար տըր։ Իմբէրաթօր տախի Ինկիլթերայա կիտէճէք իսէ տէ, պու սէյահաթըն վուգուրնա հէնուզ վագթ վար տըր։

Ռուսիա օրտուսընըն պէօյիւք մանդվրալարը պու սէնէ Աւսթրիա հուսուտընտան եիրմի քիլօմէթրօ մէսաֆէտէ վուգու պուլաճագ տըր։

Ժէնէրալ Կուրգո՝ մէգքիւր ասքէրի թալիսիէրինի սըրասընա գօյմագ իչիւն Բէթերսպուրկա չաղրըլմըշտըր։

Մայիսին 9ընճը ագշամընը Ֆրանսանընը Ալէ Նամ մահալի հիվարընտա Բօշպէլ քէօմիւր մատէնէրինին թաթիլը էշղալ իթմիշ օլան ամէլէսի՝ 800 քիշիտէն իպարէթ օլտրգլարը հալտէ ագտը իճթիմա իտէրէք, թաթիլը էշղալը տէվամընա գարար վէրմիշլէր, վէ տաղրլտրգլարը սրրատա «Եաշասընը թաթիլ։ Եէրէ կէչսին միւտիր» տէյու Նիտա իթմիշլէր տիր։ Ասայիշի մուհաֆազա իթմէք իչիւն ասքէր տայմա հազրը պուլընտրըլմագտա իսիշ։

Գօսիթէ՝ թաթիլը էշղալ իտէն ամէլէ իչիւն էքսէքճիլէր, պազ գալար վէ գասապլար թարաֆընտան իճթիպար վէրէսիյ եէյէճէք վէրիլմէսինի իսթիհսալ իթմիշ տիր։

Մատէն քէօմիւրի էքսիլմէկէ պաշլատըլընտան, պիր չօգ ֆապրիգալար պիլմէճպուրիյ գարանաճագլար տըր։ Քէօմիւր մատէնի գումբանեասը՝ սէրմայէսինի ալապիլմէք իչիւն միւտտէթը իմթիյազիյ՝ 99 սէնէյէ իպլաղ իտիլմիշ տիր։

Սահիպը իմթիյազ՝ իմթիյազ ֆէրմանը ալիշանընընը սուտուրինտէն 6 այա գատար խաթթընը կիւզէրկեասընը գաթիէն թային, վէ պու պապտէ պիր բյան թանկիմ իտէրէք Նաֆիա նէզարէթինին էնզարը թաստիգինէ արզ իտէճէք տիր։

Խաթթըն ինշասը՝ ֆէվգէլատէ պիր սէպէպ մանի զուհուր իթմէտիքճէ զիքր օլընան բյանընը թաստիգինտէն իչի սէնէ սօնրա իքմալ օլընաճագ տըր։

Մէգքիւր չըմէնտրֆէր գումբանեասընը թէչքիլ իտէն հէյէթը սարբաֆիյէ բէիսի՝ Լօնտրա սէրմայէտարանընտան Մ. Բիլինկնամ զաթ տըր։ Գումբանեանընը սէրմայէսի՝ 1300000 լիրաի Օսմանի օլաճագ տըր։

ԻԼԱՆ

Պրուսանընը Քիւքիւրթլու պանեօլարընա իհթիյամը օլուպ թէչրիֆ պույրրամագ միւսաֆիրլէր իչիւն մէգքիւր համամլարընը օթէլինէ ինթիզամը թամամ վէրիլմիշ օլաղընտան, միւսաֆիրլէրին՝ կէրէք թաամլարընը նէֆթասէթինտէն, կէրէք օտալարընը նէզաֆէթինտէն մէմնուն օլաճագլարը կիպի, պիր թագրմ էնթրիգամբրարընը իֆտասթընա հէվալէի սէմը ինթիպար իթմէյէրէք, տոզրուճա Քիւքիւրթլիյէ եանի ,սույրն մէնպարընա թէչրիֆ իտէնլէր՝ պիթթապ մագասատլարընա թէմամը իլէ խրամէթ իթմիշ օլաճագլարը իլան օլունուր։

ՄՕՏՍ.

Իշպու ատէթը մէզմուէնին նէթթարիֆը վախիմէյի մուճիպ օլտրզընը միւպէյյին պիր մէգալէ տիր։

Առ Պատուարժան Խմրագրութիւն ճէրեթէ Շոբէէյէ ազգօգուտ լրագրոյ։

Տէր,

Ամենատկար գրչիս սոյն առաջին տարին կուգամ ուղարկել Ձեզ ի հրատարակութիւն Ձեր պատուական լրագրոյն մօտակայ թերթերէն միոյն անկիւնը, կանխաւ յայտնելով իմ ջերմ շնորհակալիքն։

ՆՈՐԱՍԻՐՈՒԹԻՒՆ

Արդարեւ անհնար է ուրանալ թէ Եւրոպա աշխարհիս միւս երեք մասերէն աւելի լուսաւորուած է, եւ Ամերիկա Եւրոպայէն աւելի։ եւ ոչ ոք կարող է ուրանալ թէ ամեն արհեստ, գիտութիւն եւ ուսում իրենց արդի կատարելութիւնը Ամերիկայի եւ Եւրոպայի մէջ գտան։ այնպէս որ այսօր աշխարհիս մնացեալ ամեն մասերը իրենց կարեւորութեանց մեծագոյն մասը անոնցմէ առնելու պարտաւորեալ են։ այս ցաւալի եղելութիւնը որ շատ երկիրներու տնտեսական վիճակը դղրդեց, այն ասոիճան յառաջ գացած է այսօր որ Եւրոպայէն եւ Ամերիկայէն զատ ամեն երկիր՝ ոչ թէ միայն իրենց անհրաժեշտ կարեւորութիւններն անոնցմէ ստանալու ստիպուած են, այլ նաեւ այս պատճառաւ անոնց հետ մէկտեղ այնպիսի սովորութիւններ որ մեսասակար եւ չարագուշակ են։

Ես ամենեւին չեմ կրնար ուրանալ այլ մանաւանդ կը հաւաստեմ թէ՝ Եւրոպա եւ Ամերիկա արհեստից, գիտութեանց եւ ուսմանց մէջ մեզի խիստ օգտակար ծառայութիւններ ըրին եւ այսպէսով վրեզ մեր անտարբերութեան պատիժներէն փրկեցին, սակայն ասոնց հետ միատեղ անհնար է ուրանալ թէ նոքա մեզի շատ մ՚ալ այնպիսի սովորութիւններ մատակարարեցին որոնք բնաւ ներելի չեն անտեսական օրինաց առջեւ, սովորութիւններ՝ որոնցմով չէ թէ միայն անհատ մը՝ այլ ամբողջ ընտանիքներ կարելի է յեսին աղքատութեան եւ թշուառութեան հասցնել։

Թողլով մէկդի անհամար վնասակար սովորութիւններն զորս բաւական տարիներէ ի վեր ընդունած եմք Եւրոպայէն եւ Ամերիկայէն, առ այժմ խօսիմք այն մէկ հաճիկ դժոխային սովորութեան վրայ որ կը կոչուի Նորասիրութիւն եւ տեսնեմք թէ այս Նորասիրութիւն կոչուած սովորութիւնը որչա՞փ աննկարագրելի եւ անթուելի ապերջանկութեանց եւ թշուառութեանց պատճառ եղած է։

Նորասիրութիւնը ինչպէս իւր անունէն կը հասկցուի նոր բան սիրել կը նշանակէ, եւ բացատրութիւն կուտայ յիսուն տարիներէ ի վեր մեր մէջ մտած այն սովորութեան որով մեր անձերը չափէ դուրս գեղեցկացնելու դիտաւորութեամբ պարտաւորեալ եմք այնպիսի հանդերձանքներով զարդարուիլ որ յարմար լինին ժամանակին Նորութեան (մօտս), կը պարտաւորվք այնպիսի խօսուածքի ոմ մը ունենալ որ բարձր եւ փափուկ լինի, եւ վերջապէս այնպիսի վարմունք մը կամ շարժական ընթացք մը որ յարմար լինի սովորական քաղաքավարութեան։

Հանդերձներու նկատմամբ արդարեւ խիստ դժուարին է ինձ համար նկարագրել թէ որքան թշուառացուցիչ է Նորութեան հետեւիլը, ըստ որում փորձը յայտնած է թէ այս մոլութիւնը բազում ընտանեաց աղքատութեանը եւ վատահամբաւութեանը պատճառ եղած է, եւ մեծ համարձակութեամբ կրնամք ըսել թէ քաղաքներու մէջ գըտնուած աղքատ ընտանեաց մեծագոյն մասը Նորութեան այս ճիւղին պատճառաւ իրենց արդի սրատատչոր չքաւորութեան մէջ ինկած են։

Հարկ կը համարիմ հոս դիտել թէ, Պարզասիրաց Ընկերութիւնը երբ կազմուեցաւ, ի սկզբան ունեցաւ բազում հետեւողներ, բայց ասոնցմէ շատեր քիչ քիչ ձանձրանալով եւ պաղելով (զի ի՞նչպէս կարելի է դիտել այն նոր եկած կերպասները, տանթէյները, թաւիշները, գլխարկները առանց բերնի չուրերը վազելու, եւ թէ ինչո՞ւ համար պարզ հագուիլ քանի որ կարող են, ինչպէս կը կարծեն ինքզինքնին, գնել զանոնք եւ վայելել։ վա՛յ նոցա ամուսնոց, եւ հարց) ցաւօք սրտի կը յայտնեմ թէ բաժնուեցան եւ նորէն դիմեցին ի Նոր Մօտս։

Գալով խօսելու Նորութեան, արդարեւ շատ զարմանալու եւ վշտանալու պատճառներ ունիմք։ վասն զի հազիւ թէ կարելի է երիտասարդ մը կամ օրիորդ մը գտնել որ ղարկեչութեամբ եւ օրինաւորութեամբ խօսել գիտնայ, այնպէս որ մարդ կը տարակուսի թէ խօսելէ առաջ խորհիլ կա՞յ արդեօք։ այս մոլութեան վնասը սա է որ երիտասարդք եւ օրիորդք, ծերք եւ չափահասք ամենեւին միմեանց ըսածին չեն կրնար վստահիլ, այլ միշտ կասկածմը կունենան դիմացիններուն անկեղծութեանը վրայ, որով եւ հետեւաբար ճշմարիտ մտերմութիւնը, սէրը, հաճակրութիւնը անհնար կը լինի երկու անհատներու սրտերուն մէջ գտնուիլը։ եւ ասկից ալ յայտնի է թէ որքան չարիքներ կրնան ծնանիլ։ վարպետորդին կամ Նորութեան աշակերտը շատ դիւրաւ կրնայ խաբել պարզը եւ կործանել զայն եւ թշուառացնել։ կամ երկու անհատ որ եւ իցէ կերպիւ մէկզմէկ խաբուելով կամ մէկզմէկէ խաբուելով թէ ընտանեկան եւ թէ ընկերական գործի մը կամ վիճակի մը կրնան մրցնել եւ յետոյ բնականաբար խաբէութիւնը երեւան ելնելով անտանելի թշուառութիւններ յառաջ բերել։ քանի քանի պարզ երիտասարդներ օրիորդի մը քաղցրանուագ եւ զարդարուն խօսուածքներէն հրապուրուելով իրենց կենակից ընտրած եւ ըրած են այնպիսի ճիւաղներ, որք հարմարութեան քողը փարդրածնուն պէս իրականապէս ինչ լինելնին յայտնած եւ թշուառացուցած են զանոնք։ Նմանապէս քանի քանի աղջիկ օրիորդներ երիտասարդաց վարպետ խօսուածքներէն խաբուելով թշուառ եւ անկրելի կեանքի մը նշաւակ եղած են։ վերջապէս այս մոլութեան վնասները մի առ մի թուելը անկարելի է, վասն զի անոր պատճառաւ այսօր այնքան տեսակ թշուառութիւններ յառաջ եկած են որ կարողութիւնս չը ներեր մանրամասնաբար նկարագրել, ուստի այս կէտս վրայ ալ այս համառօտ տեղեկութիւններս բաւական թողեսպուն։

Նորութեան երրորդ ճիւղը որ արտաքին վարմունքներու նկատմամբ է, այն ալ յիրաւի շուարեցուցած է աշխարհս առ հասարակ։ այս մոլութիւնն ալ վնասակարութիւնը գրեթէ բոլորովին վերցուցած է մեր մէջէն, վասն զի ասով ալ քանի քանի խարդախ մարդիկներ իրենց ճարպիկ եղանակներովն եւ կերպերովն շատերուն կենացը, ստացուածքին եւ պատուոյն զրկանք ըրած են, ինչպէս ոչխարի մորթով ծածկուած գայլերը կ՚ընեն կամ կրնան ընել անմեղ ոչխարաց, այս մոլութեան աշակերտներուն ալ արտաքին երեւոյթներն եւ վարմունքներն այնքան տարբեր են որ հազիւ կարելի է նկարագրել, բայց բաւական է որ մեր նախահարց այս մասին վրայ մեզ աւանդած մէկ խօսքը յիշեմք թէ «ո՛րդեակ, իր առջեւը նայողէն զգոյշ կեցիր», այսինքն հեռու պահէ ինքզինքդ ամեն անոնցմէ որք խիստ խոհեմութիւն եւ անկեղծութիւն կը ցուցնեն։ ճշմարիտը ըսելով մեր հայրերը մեծ իրաւամբ խօսած են, վասն զի փորձն անգամ անոնց այս խօսքը չատ անգամ եւ շարունակ մեզ յայտնելու վրայ է։

Վերջապէս Նորասիրութեան ախտը երեք տարբեր եւ որոշ ճիւղերով այնպիսի ցաւալի հետեւանքներու պատճառ եղած է, որ այսօր, անհնար է որոշել իրական գեղեցիկը՝ կեղծ կամ չնծու գեղեցիկէն, ճշմարտախօս՝ ստախօսէն, անկեղծ՝ կեղծաւորէն, որով եւ հետեւաբար երիտասարդութիւնը, ծերութիւնը եւ չափահասութիւնը շուարեալ մնացեր են եւ ինչ ընելիքնին կորսնցուցած են։

Առ այժմ այսչափս բաւ համարելով, մասնաւորաբար երիտասարդաց եւ երիտասարդուհեաց ուղղելով իմ խօսքս կը վերջացնեմ ըսելով թէ անցեալ եւ ներկայ ամեն չարիքներն որ Նորասիրութեան երեսէն մեր ընկերական վիճակը կրած է, այսօր այնպիսի դիրքի մը մէջ դրած է ձեր դեռաբոյս սերունդը որ հազիւ կրնաք միմեանց վրայ վստահանալ, եւ հետեւաբար թէ մէկզմէկ խաբուելով եւ թէ մէկզմէկէ հեռու կենալով ինքզինքնիդ տուած էք այնպիսի մոլութեանց որոնք օր ըստ օրէ բնաջինջ ընելու վրայ են մարդկային չէնքը։

Ուրիշ առթիւ պիտի գրեմ պարզութեան եւ նոր անբաղդատելի ընտրութեան վրայ։

Պարտեր

Գատար-գիւղ 2 մայիս 1890

ԻԼԱՆ

«Միքայէլ, Միհրան վէ Ստեփան Մեսրոպեան Տէրքէթիս» իւնվանըյլա Գալաթատա Տէմիր խանընտա նօմէրօ 3 մաղազատա էվվաքա ատտ պիր մասլահաթ, կիւզար օտասը թէէսիս օլունմըշ օլուպմէգքիւր մալազատա էվվաքա ատտ քեաֆֆէի մուամէլէ՝ չէրաիթը միթէտիլէ իւզրէ իհրա օլունուր։ Շէօյլէ քի, էվվաք իւզրինէ ագէչ իգրազ ու խթիդրաղը, վէ էվվաք վէ ագարըն պէյ ու ֆիրուխթը, էվվաք վէրիլիսինին ատտ օլաղը սատրէյէ թէէտիսէս, ֆէյրազ վէ էվվաքը մէվգուֆէնին թէվսիր ինթիգալը, վէ նիհայէթ էվվաքն տէվմիրը պէէտիյէճէ պիշիմիմէ խուսուսաթընընը թէավիյէսի տէրէօհտէ օլընաճաղը, վէ քէմալը տիգգաթ ու սիրաթլա իհրա խրիլճէյի իլան օլունուր։

ԹԷՎՖԻՀԱԹ

Եէմէն վիլայէթինտէ Գէնի-Շէհր գազասը գայմագամլըզը՝ Ցէրբէք գազասը գայմագամը սապգ բիֆ. հիսէյին Լութֆի էֆ.յէ թէվֆիհ պուրբլմըշ տըր։

* *

Թօբխանէի Ամիրէ մուհասէպէճիսի սաաս. հիւսնիւ պէյ վէ մէքթուպճըը սաաս. Սաիտ էֆ. հազարաթընա միւճէտտէէն, վէ մէճլիս պաշ քեաթիպի սաաս. հաճի Մուսթաֆա էֆ.յէ թէպտիլէն 2նճի Օսմանի, վէ եօզլամա միւտիրի իզզ. Քէմալ վէ մուհասէպէ գալէմի միւտիրի իզզ. Էսհէմ էֆ.լերէ 3իւնճիւ, վէ մէքթուպի գալէմի միւմէյյիզի իզզ. Բահրի պէյ իլէ Թօբխանէի Ամիրէ ռուզնամչէճիսի իզզ. Ֆահրի էֆ.յէ կիւնճիւ Մէճիտի,

Տուխանիի հազրէթը Շէհրիյարի Լութֆի վէ քիլարիի հազրէթը Շէհրիյարի Իզզէթ աղալարա կիւնճիւ Օսմանի,

Խասսա օրտուի հիւմայունընա մէնսուպ Նիզամիյէ սէնայի ալայընըն 1ինճի թապուրը քեաթիպի հիւսէյին հիւսնիւ էֆ.յէ 5ինճի Մէճիտի,

Իֆֆաթիյէ 3իւնճի թապուրը գայմագամը իզզ. Բէֆէթ պէյ 2նճի Մէճիտի, վէ եավէրանը հազրէթը Շէհրիյարիտէն պինպաշը բիֆ. Խամիլ պէյ իլէ Պապը Զապթիյէ վէ Թօբխանէի ամիրէ թալուսմա միւտիրլերի հիւսնիւ վէ Մէհմէտ էֆ.լերէ վէ մայէթը Սենիյէ եմիր չավուշլարընան Գարահիսարը Մէհմէտ վէ Նիյազի տիկէրմէհմէտ աղալարա կիւնճիւ Օսմանի, վէ Պապը Ալի թալուսմա միւտիրի Խամիլ էֆ.յէ կիւնճիւ Մէճիտի,

Պապը Զապթիյէ հարիգ պալթա վէ գանճալրպաշըը Անտոն գալֆա իլէ խատէմէի խասսի Շահանէ սեր չավուշլարընան Խամիլ վէ չավուշլարտան Մուսթաֆա էֆ.լերէ 5ինճի Մէճիտի,

Ինկիլթերա տեվֆիթի բէիսը վիքէլասը լօրտ Սալիզպէրիին հէմշիրէսի գենթէս Գալֆիյէ Ալինճի, վէ միւշարէյէհին ագրապասընտան գենթէս ճէզիրէ 2նճի Շէֆգաթ,

Շուէտ բէսմի կաղէթասը միւտիրի Մ. Բօլ Սթրատմպերկէ 3իւնճիւ, վէ Ցէրսասատէթ ֆօթօկրաֆիարընտան վէ Շուէտ գրալը հազրէթլերինին ֆօթօկրաֆճրը իւնվանընը հաղ Մ. Պերկերիթէ 5ինճի բիւթպէ Մէճիտի նիշանը իհսան պուրբլմըշ տըր։

ՄԻԻԹԷՖԷՐԻԳԱ

Ինկիլթերա գրալիցասը՝ պու քէրրէ զէվճի բրենս Ալպէրթին եէնի պիր հէյքէլինի (արձան) իսմ իթտիրմիշ օլտրզընտան, Պէճիգա գրալը զընը պու հէյքէլին բէսմը քիւշատրնտա հազրը պուլունմադա տավէթ իթմիշ տիր։ Մէգքիւր հէյքէլ՝ գըրալիցա տախի մէվճուտ օլտրզը հալտէ պու կիւնէրտէ Ուրինտսոր սէրայընընն պաղչէսինտէ բէզզ իտիլէճէք իսիշ։

—Ինկիլթերա գրալիցասը թարաֆընտան վէրիլէն էմր իւզրինէ, Ինկիլթերա խանէտանը հիւքմտարիսինէ մախսուս պուլընան սուֆրա թագբմարընը պիր գըթա տէֆթէրի թանզիմ օլունմըշ տըր։ Տէֆթէրը մէգքիւր միւնտէրիճաթընա նազարէն, մէգքիւր սուֆրա թագբմարը 2 միլեօն ինկ. լիրաը գըյմէթինտէ իմիշ։ 130 քիշիլիք սօմ ալթունտան մատմուլ տիկէր պիր սուֆրա թագբմը, վէ գրալ Իքինճի Ժօրժ թարաֆընտան իսմալ իթտիրիլիպ պիր միլեօն լիրա գատար գըյմէթ թագտիր օլընան պիր ալթուն թավուս գուշը վէ 30 տուզինա կիւմիշ սահանլար պու հիսապ տախիլինտէ տէյիլ իսիշ։

— Էվվէլի ագշամ Պէյօղլընտա եանընտա պիր չօճուգ իլէ տիլենճի լիք իտէն պիր գատրն՝ եօլտա կէչէնլերտէն պիրինին եաղլըզը իլէ 4 մէճիտիյէսինի չալմըշ օլմագ թէօհմէթիլէ բօլիս թարաֆընտան թահրը թէվզիֆէ ալընըպ, մէգպուրէ էօլէ պիր խրրսըզլըգ իթտիկինի ինքնար իթմէսի իւզրինէ Գումգապաճը եօզուշընտաքի բօլիս մէրքէզինէ կէօթիւրիլիպ իւզրի թէհարի օլընտրգտա, տէրունլէրինտէ 500 լիրա գատար ալթուն վէ կիւմիշ ադէտ տօլու պիր թագբմ չբգընալար զուհուր իթմիշ տիր։

Մէրգուսէ տիլենճի՝ Ավսթրիա թէպասընտան օլտրզընտան, Ավսթրիա գօնսօլօսխանէսինէ թէլիմ իտիլմիշ տիր։

—Մէսմուաթա կէօրէ, Պալթատտ շարապճըլըգ իտէն Սթամաթի Գալիկաս նամընտա պիր շախ՝ միշթիրիլէրինէն բարա թօբլամագ իչիւն կէչէն բազար կիւնիւ Տէրգօսա վէ ճիվար գարիյէլերէ կիտիպ, էմնաի ավտէթինտէ Պօղազ քէօրիւ գուրպինտէ թիւֆէնքլերէ միսէլլահ 5 հայտուա՝ մէրգումը եագալարագ, իւզէրինտէ պուլընան 57 լիրաի Օսմանի իլէ սաաթընը, բէվօլվէրինի վէ թիւֆէնքէսինի զասպ իթմիշլէր, վէ մերգումը պիր աղաճա պաղլարագ ֆիրար էյլէմիշլէր տիր։ Իքի սաաթ սօնրա օրատան կէչէն պազը քէօրիւլէր՝ մերգումը գուրթարմըշլար տըր։ Սթամաթի՝ մահալը վազասա եարըմ սաաթ մէսէֆէտտէ քեաֆն Տէրպէնտէ կիտէրէք օրատաքի զապթիյէլերէ իսպարը քէյֆիյէթ էյլէմիշ տիր։

—Մուալիմը մէչհուր Մաճառը Մ. Արմէնիուս Վամպերի՝ կէլէճէք հաֆթա թէքրար Տէրսատէթէ կէլէճէք տիր։

—Լիւլէ Գուրկազտա օրանըն մալ միւտիրի էսպագ հիւսէյին էֆ. իլէ զէվճէ վէ մախտումը վէ պէսլէմէսի օլան պիր գըզընը ախիրէն պիր կէճէ խանէսինտէ պազը էշխաս թարաֆընտան գաթլ իտիլտիքլերի եազըլմըշ իսիշ։

Գու պապտէ մահալը մէգքիւրտէն վէրիլէն թաֆսիլաթա կէօրէ, մէգքիւր ճինայէթ՝ բամազանընը 21ինճի լէճէսի վուգու պուլարագ, գայմագամը գազա թարաֆընտան վազը օլան սայ ու զայրէթ իւզրինէ, պու ճինայէթին ֆաիլլերի դասապա էհալիսինտէն Մօլլա Խարահիմ օղլու Հասան, Բէժի գօլճրը Շէվքէթ վէ պէրպէր Մուսթաֆա օլտրգլարը անլաշըրըպ տերտէսթ օլընմըշլար վէ ճինայէթլերինի իզրար ու իհիրաֆ էյլէմիշլէր տիր։

Սեպեպը ճինայէթ կէլինճէ, մագթուլ հիւսէյին էֆ.նին հալէպ թարաֆընտա պուլընան տիկէր պիր գըզընն եանընա կէօնտէրմիշ օլտրզը պաքիրէ պիր գըզընը գաթիլլերէտէն հասան զէվճէլիյէ իսթէմիշ, վէ հիւսէյին էֆ. մուվաֆագաթ իթմէտիկի ճիհէթլէ, մերգուման պու ճինայէթի իճրա էյլէմիշլէր տիր։

—Պէյօղլունտա պիր ֆահիշէխանէյէ թաշրատան հէնուզ կէլմիշ օլան պիր գատրընն համիլէ օլմասը հասէպիյլէ խանէ սահիպէսինին ճէպպիտիկի պիր էպէնին վէրտիկի իլաճլա չօճուգընն տիշիրիլիպ, ֆագաթ մէգպուրէ գարընն աղըճա խասթալանարագ խասթախանէյէ նազլ իտիտիկինի էվվէլքի կիւն Մոնպոլտան նազլէն եազմըշ իտիր։

Կաղէթի մէգքիւրընն պու պապտէ վէրտիկի տիկէր մալիւմաթա կէօրէ, մէգքիւր ֆահիշէխանէ՝ Պէյօղլընտա Լինարտի սոգաղընտա քեաֆն օլուպ, Ֆրանսա թէպասընտան օլան խանէ սահիպէսի Մատամ Մ...՝ պու քէրրէ Ֆրանսա գօնսօլօսխանէսի թարաֆընտան թահրը թէվզիֆէ ալընտրգը կիպի, չօճուգը տիշիրիլիք իչիւն իլաճը թէրթիպ իթմիշ վէ պունա մուգապիլ մէգպուրէ գարընտան 10 լիրա ալըպ 5ինի Մատամ Մ...է վէրմիշ օլան Իթալիա թէպասընտան Մատամթ...ենին թէվզիֆի իչիւն տախի Ֆրանսա գօնսօլօսխանէսինտէն Իթալիա գօնսօլօսխանէսինէ բեճա օլունմըշ տըր։

Էյեէվմ Թագսիմտէ բեաֆն Ֆրանսա խասթախանէսինտէ պուլընան մէգպուրէ գարընն հալ՝ տահա զիյատէ ֆենալաշմըշ տըր։

ԵՐԿԱԹԱԳՈՐԾՆ

Լիմոնճեան Քերովբէ էֆ.նին էսէրը գալէմի պուլընան ԵՐԿԱԹԱԳՈՐԾՆ նամ էրմէնիճէ բօման՝ 2 ճիլտ օլարագ խիթամ պուլմուշ օլուպ, կէրէք մաթպասմըզտա վէ կէրէք Պաղչէ գաբուսընտա սուճու Պօղոս վէ Յակոբ աղալարն տիւքքեանարընտա վէ Աշճեան, Մարգարեան վէ Զարգարեան քիթապճը տիւքքեանարընտա վէ սահիր քիթապճրլարտա 2 ճիլտի 15 ղ. ֆիրանլա ֆիրուխթ իտիլմէքտէ օլտրզը իլան օլընը։

Գրամ վերի [illegible] Ամենայն [illegible] Ամենայն [illegible] Ամենայն